

Liito-orava-LIFE (LIFE17 NAT/FI/000469)

Hankekohde: Hyljelahti

Kooste seuraavista toimenpiteistä:

A5 Suunnitelmat taajamiin

C1 Taajamien hoito- ja kunnostustoimet

D1 Hoito- ja kunnostustoimien vaikutusten arvio

Hankekohde: **Hyljelahti**

Kunta: **Espoo**

Maa: **Suomi**

Kohteen pinta-ala (ha): **34**

Vastuutaho(t): **Espoon kaupunki**

Toteutettiinko kohde hankehakemuksessa kuvatulla tavalla? **Kyllä**

Toteutettiinko kohde hankehakemuksessa ilmoitetussa paikassa? **Ei. Hyljelahti korvasi Uusimäen kohteen muutoshakemuksella vuonna 2020.**

Toteutettiinko C-toimenpide A-toimenpiteessä tehtyjen suunnitelmien mukaisesti? **Kyllä**

Kohdekartta

**C1 Taajamien hoito- ja kunnostustoimet:
Hyljelahti**

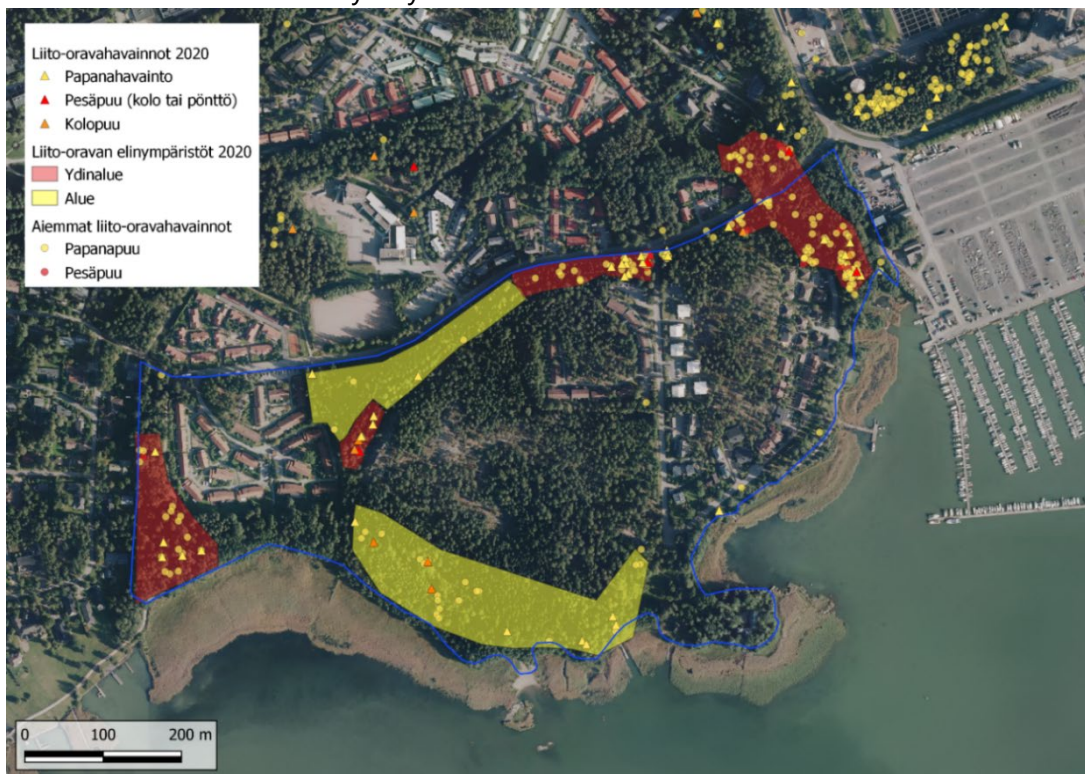

Kuvaus kohdealueesta

Hyljelahti sijaitsee eteläisessä Suomessa, Espoossa. Hyljelahti on eteläisen Espoon rannikkoalueen laajin yhtenäinen metsäalue ja tärkeä ulkoilualue lähialueen asukkaille. Suurin osa kohdealueesta on ahkerassa virkistyskäytössä olevaa taajamametsää sekä metsän lomassa sijaitsevia pieniä asuinaluekeskittyymiä. Suuren virkistyskäyttöpaineen vuoksi metsänpohja on monin paikoin kulunut, ja alueella on useita vaurioituneita puita erityisesti ulkoilureittien varrella. Vaurioituneista puista voi pudota oksia, tai ne voivat kaatua kokonaan teiden, rakennusten tai ihmisten päälle.

Hyljelahti on tärkeä osa Espoon ekologista verkostoa ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä kokonaisuus — alueen eteläkärjessä sijaitsee ainutlaatuinen, 1800-luvulla perustettu Villa Rulluddin huvilakokonaisuus puutarhoineen. Hyljelahden metsäalueista noin 1 hehtaari on huonokasvuista kitumaata ja 2,3 hehtaaria avointa kalliomaastoa. Muilta osin iso osa alueen rehevistä lehtomaisista metsistä ja tuoreista kangasmetsistä soveltuu liito-oravan elinympäristöksi: alueella on paljon eri-ikäistä ja monilajista puustoa sekä runsaasti ikääntyneitä haapoja ja kuusia.

Espoon ympäristöasiantuntija teki Hyljelahdessa liito-oravakartoituksen keväällä 2020. Kartoituksen tuloksena vahvistettiin kolme jo-tunnettua liito-oravien ydinaluetta asutuiksi. Lisäksi havaintoja liito-oravista tehtiin elinalueiksi määritellyiltä alueilta. Hyljelahden ydinalueilta on vakaa puustoinen latvusyhteys useille muille liito-oravan ydinalueille lähialueella. Alkukartoituksen tuloksia hyödynnettiin Hyljelahden metsänhoitosuunnitelman laadinnassa. Suunnitelmassa varmistettiin, etteivät suunnitellut metsänhoitotoimenpiteet heikennä lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai katkaise liito-oravien kulkuyhteyksiä.

Vuoden 2020 liito-oravakartoituksen tulokset sekä alueella aikaisemmin tehdyt liito-oravahavainnot. Keltaiset merkinnät (kolmiot ja ympyrät) osoittavat papanahavaintoa, punaiset ja oranssit pesä- tai kolopuita. Sininen viiva osoittaa Hyljelahden suunnittelualueen rajauksen.

Toimenpide A5: Suunnitelmat taajamiin

Hyljelahdessa tehtyjen metsänhoitotoimenpiteiden tavoitteena oli sovittaa yhteen liito-oravan suojelu, metsän virkistyskäyttö sekä metsän kestävä uudistuminen. Hyljelahden metsänhoitosuunnitelma laadittiin vuonna 2021 Espoon luonnonhoitoyksikön ja Espoon ympäristönsuojelun asiantuntijoiden yhteistyönä.

Alue on jaettu luonnonhoitokuvioihin, joista jokaiselle suunniteltiin kyseiselle alueelle soveltuvat ja tarpeelliset metsänhoitotoimenpiteet. Luonnonhoitokuviot kattoivat noin 23 hehtaaria yhteensä 34 hehtaarin laajuisesta alueesta. 13 hehtaarille kohdennettiin poimintahakkuita, jossa poimittiin huonokuntoisia ja tiheässä kasvavia puita pääosin vanhimmaasta puujaksosta. Poimintahakkuissa poistettiin enintään 20 % pohjapinta-alan puustosta. Poimintahakkuilla avattiin lisää kasvutilaa taimille ja siten metsän luontaiselle uudistumiselle. Pienpuustonhoitoa tehtiin 19 hehtaarille pääosin samoilla luonnonhoitokuvioilla kuin poimintahakkuita, jonka lisäksi ranta-alueella avattiin näkymiä merelle päin. Pienpuustoa hoitamalla luodaan lisää kasvutilaa elinvoimaisille nuorille puille ja edistetään luontaista taimettumista. Metsänhoitotyöt kohdentuivat pääasiassa ulkoilureittien varsille ja asuintonttien reunavyöhykkeille, joissa maisemaa avarrettiin tiheikköjä raivaamalla. Samalla ulkoilureittien varsilta poistettiin sellaiset huonokuntoiset puut, jotka voisivat aiheuttaa vaaraa alueella ulkoileville ihmisille.

Metsänhoitosuunnitelmassa liito-oravien ydinalueilla toimenpiteet pyrittiin pitämään mahdollisimman maltillisina ja liito-oravalle sopiva puusto, kuten sekapuuryhmät, kolopuut ja jatkuvaa latvusyhteyttä tukevat puut jätettiin toimenpiteiden ulkopuolelle, mikäli niistä ei aiheutunut vaaraa ulkoilijoille. Espoon ympäristöasiantuntijoita konsultoitiin kaikkien liito-oravien ydin- ja elinalueisiin kohdistuvien toimenpiteiden osalta. Metsän monipuolistaminen tukee muun muassa liito-oravakannan elinvoimaisuutta ja metsän uudistaminen mahdollistaa liito-oravalle soveltuvan puuston kasvun alueella myös jatkossa.

Toimenpide C1: Taajamien hoito- ja kunnostustoimet

Metsänhoitotoimenpiteet toteutettiin Hyljelahdessa A5-toimenpiteessä tehdyn metsänhoitosuunnitelman mukaisesti talvella 2021 ja keväällä 2022. Työn toteuttivat Espoon kaupunkitekniikan keskuksen omat metsurit sopimustoimittajilta vuokrattujen työkoneneiden ja henkilöstön avustuksella.

Suurin osa metsänhoitotoista tehtiin alkutalvesta 2022. Tässä tiheäksi kasvaneeseen, yksipuoliseen kuusimetsään avattiin kasvutilaa myös muille puulajeille ja uusien puusukupolvien kehittymiselle. Espoossa metsien hoito perustuu ensisijaisesti luonnon monimuotoisuuden tukemiselle ja kaupunkimetsien virkistyskäytölle.

Pienpuustoa, kuten pihlajaa ja vaahteraa raivattiin pääasiassa ulkoilureittien varsilta, jolloin myös maisema avartui. Taaempana on liito-oravalle hyvin soveltuva, lehtipuuvaltainen tiheä sekametsä, josta on myös löytynyt havaintoja liito-oravasta.

Liito-oravan ydinalue Hyljelahden metsän keskiosissa. Metsä jatkuu kuusivaltaisena kuvan ulkopuolella. Kuvassa olevista haavoista ja koivuista on löytynyt useita liito-oravalle soveltuvia pesäkoloja. Yhdellä metsänhoitotöiden yhteydessä tehdyistä maastokäynneistä yhdestä kolosta kurkisti ulos käpytikka, joka nakutteli puuhun uutta koloa. Kyseisellä ydinalueella puista poistettiin ainoastaan kaikkein huonokuntoisimmat. Osasta puita tehtiin pystypötkelöitä, joista poistettiin ainoastaan latvus.

Alueella tehtävistä metsänhoitotöistä kertovia opastauluja sijoitettiin useisiin paikkoihin ympäri Hyljelahtea. Asukkaat ottivatkin metsänhoitotöihin aktiivisesti kantaa sosiaalisessa mediassa.

Toimenpide D1: Hoito- ja kunnostustoimien vaikutusten arvio

Espoon istutus- ja metsänhoitokohteiden vaikutusten arvio toteutetaan keväällä 2023. Tällöin Espoon ympäristöasiantuntija käy tarkistamassa istutus- ja metsänhoitokohteiden ympäristön ja arvioi alueen tämänhetkisen liito-oravakannan elinvoimaisuuden ja elin- ja ydinalueiden sijainnit. Kevään 2023 tilannetta verrataan sen jälkeen tilanteeseen ennen hankekohteiden toteutusta, jolloin on mahdollista arvioida, ovatko ydin- ja elinalueiden laatu sekä liito-oravien esiintyvyys alueella pysyneet samana.

Kohteiden seuranta hankkeen jälkeen

Espoon kaupunki seuraa liito-oravien tilannetta hankekohteiden ympäristössä tarpeen mukaan osana päivittäistä työtä myös hankkeen päättymisen jälkeen. Liito-orava-LIFE-hankkeessa toteutetut istutus- ja metsänhoitokohteet löytyvät paikkatietoaineistoina myös kaupungin sisäisestä paikkatietojärjestelmästä, mikä osaltaan varmistaa sen, ettei kohteita epähuomiossa vahingoiteta kaupunki- tai viheraluesuunnittelun hankkeissa.

Toimenpiteiden tulokset

Liito-oravan suojelun ja metsän virkistyskäytön tarpeiden yhdistämiseksi toteutetut metsänhoitotyöt turvaavat metsän luontaisen uusiutumisen ja siten myös liito-oravalle tärkeiden puulajien menestymisen pitkällä aikavälillä. Samalla turvattiin metsän virkistyskäytön jatkuminen ja ulkoilureittien turvallisuus.

Kohdealueen tiedot	Kokonaispinta-ala (ha)	Liito-oravan elinympäristö (ha)	Liito-oravan kulkuyhteys (ha)	Kehittyvä liito-oravan elinympäristö (ha)	Liito-oravan suojelun ja metsän virkistyskäytön yhteensovittaminen (ha)
Kohdealueen kokonaispinta-ala	34	-	-	-	34
Lisääntymis- ja levähdyspaikat	4,7	-	-	-	4,7
Ruokailualueet	5,6	-	-	-	5,6
Harvennushakkuu	19	-	-	-	19
Poimintahakkuu	13	-	-	-	13
YHTEENSÄ	34	-	-	-	34

Hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan komissio tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

